

Strategii inteligente pentru tranziție în regiunile intensiv carbonifere*

Proiect Nr: 836819

Ghid privind fondurile și programele europene de finanțare disponibile pentru proiecte energetice cu emisii reduse de carbon în regiunile intensiv carbonifere*

WP 4 – Task 4.1 / D 4.1

România

Februarie 2020

*) termenul "carbonifer" utilizat în cuprinsul acestui document nu se referă la era geologică, ci la regiuni de exploatare intensivă a cărbunilor și producere de energie pe baza acestora

Acest Ghid privind fondurile și programele europene de finanțare disponibile pentru proiecte energetice cu emisii reduse de carbon în regiunile intensiv carbonifere* din România face parte din Raportul D4.1, pachetul de lucru WP4, coordonat de EUREC.

Autori: Bianca Lepădatu, ISPE (România)
Florin Faur, AISVJ (România)

Editor: Greg Arrowsmith, EUREC

Recenzori: Rita Mergner, WIP Renewable Energies
Rainer Janssen, WIP Renewable Energies

Contact: ISPE
Gloria Popescu
gloria.popescu@ispe.ro
0722 319581
bd.Lacul Tei 1-3, 030371 București, România
www.ispe.ro

Acest proiect a primit finanțare prin programul de cercetare și inovare Orizont 2020 al Uniunii Europene în baza acordului de finanțare nr. 836819. Responsabilitatea pentru conținutul acestui raport revine autorilor și nu reflectă în mod obligatoriu opinia Uniunii Europene. Nici INEA, nici Comisia Europeană nu sunt responsabile pentru eventuala utilizare a informațiilor conținute de acesta.

TRACER website: www.tracer-h2020.eu

Cuprins

1. Regiuni carbonifere în România – un ghid sintetic privind sursele de finanțare publică pentru proiecte ce nu implică utilizarea cărbunelui	4
1.1. Finanțare națională, inclusiv fonduri UE administrate la nivel național	4
1.1.1 Surse de informare	4
1.1.2 Modalități de finanțare	5
1.1.3 Dimensiunea finanțării	5
1.1.4 Solicitanții eligibili și rata de cofinanțare	6
1.1.5 Prevalează finanțarea competitivă	6
1.1.6 Durata proiectului.....	6
1.1.7 Puține Programe Operaționale finanțează proiecte care prezintă risc tehnologic.	6
1.1.8 Resurse online.....	6
1.1.9 Pentru Regiunea Vest în mod special (ADR Vest)	6
1.2. Finanțare administrată din afara României	7
1.2.1 Horizon Europe (Orizont Europa).....	7
1.2.2 Granturi din Spațiul Economic European și din Norvegia (www.eeagrants.org) ...	7
1.2.3 Banca Europeană pentru Investiții	8
1.2.4 Interreg Programul Transnațional al Dunării.....	8
1.3. Surse viitoare de finanțare	9
1.3.1 Just Transition Fund (Fondul pentru o Tranziție Justă) - stimulează România să cheltuiască în regiunile carbonifere	9
1.3.2 Fondul pentru Inovare.....	9
1.3.3 Fondul de Modernizare	10
2. Informații suplimentare	10
Anexă – exemple de proiecte	10

1. Regiuni carbonifere în România – un ghid sintetic privind sursele de finanțare publică pentru proiecte ce nu implică utilizarea cărbunelui

1.1. Finanțare națională, inclusiv fonduri UE administrate la nivel național

1.1.1 Surse de informare

Informațiile cu privire la toate fondurile UE sunt disponibile la adresa: <https://www.fonduri-ue.ro/> cu actualizări permanente și la adresele autorităților responsabile la nivel național, astfel:

- Ministerul Fondurilor Europene cu sursa de informare <http://mfe.gov.ro/programe/> pentru POIM (Programul Operațional Infrastructură Mare), POCU (Programul Operațional Capital Uman), POC (Programul Operațional Competitivitate), POAD (Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate), POAT (Program Operațional Asistență Tehnică);
- Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației cu sursa de informare <https://mlpda.ro/pages/programesistrategiiproprii> pentru POR (Programul Operațional Regional), POCA (Programul Operațional Capacitate Administrativă), PCTE (Programe de Cooperare Teritorială Europeană);
- Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale cu sursa www.madr.ro/pndr-2014-2020.html pentru PNDR (Planul Național de Dezvoltare Rurală).

Fondurile Structurale și de Investiții Europene (ESIF¹) finanțează din bugetul UE, 7 Programe Operaționale în România pe teme prioritare și de interes, prezentate în site-urile menționate mai sus. Unul dintre programe, „POR” Programul Operațional Regional, are următoarele priorități, cunoscute și sub denumirea de Axe Prioritare:

1. Promovarea transferului tehnologic
2. Îmbunătățirea competitivității IMM-urilor
3. Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon
4. Sprijinirea dezvoltării urbane durabile
5. Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural
6. Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională
7. Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului
8. Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale
9. Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban
10. Îmbunătățirea infrastructurii educaționale
11. Dezvoltarea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară
12. Asistență tehnică
13. Regenerarea urbană a orașelor mici și mijlocii
14. Crearea infrastructurii spitalelor regionale de urgență
15. Inițiativa IMM-urilor

Detalii suplimentare, referitoare la axele prezentate mai sus, se regăsesc în [Anexa](#) de la sfârșitul acestui document.

¹ ESIF – European Structural and Investment Funds

Regiunea minieră carboniferă din România, Valea Jiului, poate solicita finanțare în cadrul POR prin intermediul Agenției de Dezvoltare Regională Vest (ADR Vest), care răspunde în fața Consiliului pentru Dezvoltare Regională Vest și, în cele din urmă, a Autorității de Management (AM) de la București, unde se iau deciziile finale.

La nivelul lunii decembrie 2019, în cadrul Programului Operațional Regional, pentru Regiunea Vest (gestionat de ADR Vest), erau semnate contracte în valoare de 799 mil. EUR, chiar dacă în prezent bugetul disponibil pentru Regiunea Vest este de 719 mil. EUR. Se așteaptă ca cel puțin 80 de mil. EUR din fondurile destinate inițial pentru alte regiuni din România să fie transferate către ADR Vest pentru a onora contractele.

Doar următoarele axe prioritare (AP) mai erau încă deschise pentru depunerea aplicațiilor în vederea finanțării: AP 2, AP 8 și AP 9².

Până acum, proiectele din Valea Jiului s-au concentrat pe următoarele direcții:

- Proiecte sociale
- Infrastructură
- Turism
- Eficiență energetică
- Cercetare-dezvoltare
- Producție

1.1.2 Modalități de finanțare

Entitățile publice, ONG-urile, companiile private și cetățenii beneficiază de obicei de granturi, ca modalitate de finanțare a proiectelor.

Instrumentele financiare sunt utilizate în cadrul ESIF pentru IMM-uri în cadrul Programului Operațional Competitivitate, Programul Operațional Regional Axa 15 (în regiunea Valea Jiului) și Programul Național pentru Dezvoltare Rurală.

1.1.3 Dimensiunea finanțării

Sunt acceptate și considerate eligibile proiecte de diferite dimensiuni, în funcție de fiecare program operațional, fiecare axă prioritară din cadrul aceluși program operațional și (o altă subdiviziune) fiecare „prioritate de investiții/obiectiv specific” din axa prioritară. De exemplu, în conformitate cu Ghidul Solicitantului pentru Programul Operațional Regional și cu lista de mai sus, granturile alocate pe tipuri de proiecte variază după cum urmează:

Programul Operațional Regional / Axa prioritară 1 / Prioritatea de investiții 1:

- “Investiții în cercetare, dezvoltare, inovare: Promovarea transferului tehnologic”:
0,1-3 mil. EUR

Programul Operațional Regional / Axa prioritară 3 / Prioritatea de investiții 1:

- Eficiența energetică în clădiri publice:
0,1-25 mil. EUR
- Eficiența energetică în clădiri rezidențiale:
0,1-5 mil. EUR
- Investiții în iluminatul public:
0,1-5 mil. EUR

Micro-întreprinderile tind să obțină cele mai mici granturi, iar orașele sau municipalitățile cele mai mari granturi, IMM-urile situându-se între cele două categorii (de ordinul a 1 mil. €).

Ghidurile oferă, de asemenea, recomandări pentru numărul de parteneri.

² [Infografice Regiunea de Vest 31 decembrie 2019](#)

1.1.4 Solicitanții eligibili și rata de cofinanțare

Rata de cofinanțare depinde de tipul solicitantului, astfel:

- Entități publice (ex. autorități publice, universități, institute de cercetare-dezvoltare-inovare (CDI) etc.): 80% -100% din costurile eligibile pot fi acoperite de grant;
- ONG-uri (inclusiv entități de transfer tehnologic): 80% -90%;
- Persoanele/cetățenii primesc o sumă fixă definită în Ghidul Solicitantului;
- Ratele de cofinanțare ale companiilor private sunt reglementate de regulile standard privind Ajutoarele de Stat ale UE.

La nivelul ADR Vest, proiectele POR din Axa Prioritară 3 sunt finanțate în proporție de 60% din ESIF și 40% din sursele proprii ale orașelor sau municipalităților și asociațiilor de proprietari.

1.1.5 Prevalează finanțarea competitivă

De obicei, sunt organizate apeluri de proiecte, cele mai bine clasate din fiecare lot de proiecte fiind selectate pentru finanțare.

Unele Programe Operaționale (Competitivitate – POC și Capital Uman – POCU) acordă finanțare pe baza criteriului "primul venit – primul servit".

1.1.6 Durata proiectului

Durata proiectului variază între 12 luni (de obicei minim) și 36 de luni. În cadrul Programului Operațional Infrastructură Mare, finanțarea se oprește după perioada de efectuare a testelor și de punere în funcțiune a proiectului, incluzând perioada de maxim 12 luni de notificare a defectelor. ADR Vest monitorizează proiectele finanțate în cadrul Programului Operațional Regional pe teritoriul său pe o durată de până la 5 ani de la finalizare, pentru proiectele derulate de organismele publice și pe o durată de până la 3 ani de la finalizare pentru proiectele din mediul privat.

1.1.7 Puține Programe Operaționale finanțează proiecte care prezintă risc tehnologic

Programul Operațional Regional care acoperă Valea Jiului va finanța activități ce vor genera îmbunătățiri tehnologice suplimentare care pot fi anticipate cu un grad ridicat de certitudine. Programul Operațional Competitivitate finanțează în schimb activități de CDI, adică activități ce prezintă un anumit grad de risc tehnologic.

1.1.8 Resurse online

Instrument de înregistrare și transmitere electronică a proiectelor: aplicația MYSMIS (platforma de management electronic a ESIF): <https://www.fonduri-ue.ro/mysmis>

Exemplu de formular de solicitare pentru Programul Operațional:

<https://files.finantare.ro/2017/POR/anexe%203.1/01%20Anexa%203.1.B-1%20ITI%20nou%20Formularul%20cererii%20de%20finan%C5%A3are.pdf>

Informațiile de contact ale tuturor autorităților de management (AM): <http://mfe.gov.ro/contact/>

1.1.9 Pentru Regiunea Vest în mod special (ADR Vest)

Există un website dedicat www.adrvest.ro pentru apelurile de proiecte punând la dispoziție și documentele aferente (ex. ghiduri de finanțare <https://adrvest.ro/por-2014-2020/ghiduri-de-finantare/>).

1.2. Finanțare administrată din afara României

1.2.1 Horizon Europe (Orizont Europa)

Horizon Europe este succesorul programului Horizon 2020, derulat între 2014-2020. Similar cu Horizon 2020, Horizon Europe oferă granturi pentru cercetarea și inovarea în domeniul tehnologiei, până la dezvoltarea proiectelor la scară demonstrativă.

Dimensiunea proiectelor este de obicei cuprinsă între 1-20 mil. EUR. Cea mai mare parte a banilor pentru tehnologii energetice curate este alocată într-o secțiune a programului, cunoscută sub numele de "[Secure, Clean and Efficient Energy Societal Challenge](#)"³, unde proiectele trebuie să fie derulate în colaborare, de către cel puțin „trei entități juridice independente fiecare dintr-un stat membru diferit sau dintr-o țară asociată, însă cu cel puțin una dintre entități stabilite într-un stat membru”.

Comisia Europeană va publica „Programe de lucru” care stabilesc tematicile eligibile pentru finanțare. Consorțiile interesate trebuie apoi să depună o cerere de finanțare în termen de câteva luni de la lansarea apelurilor pentru propuneri de proiecte.

Asistența tehnică pentru pregătirea unei propuneri este acordată de angajații din statele membre (sau din țările asociate), în acest scop fiind stabilite „Puncte naționale de contact”, cele responsabile de domeniul energetic în România fiind afișate pe această [hartă](#)⁴.

1.2.2 Granturi din Spațiul Economic European și din Norvegia (www.eeagrants.org)

Islanda, Liechtenstein și Norvegia (în special Norvegia) oferă finanțare persoanelor juridice și uneori cetățenilor privați din România.

În perioada 2017-2024, 502,5 mil. EUR sunt disponibile pentru proiecte, distribuite prin apeluri de propuneri, fiecare oferind, de obicei, 1 mil. EUR în total, apelurile fiind deschise cel puțin 2 luni.

Toate proiectele au ca termen limită de implementare, cel târziu 30 aprilie 2024.

Cel puțin patru dintre cele cinci domenii acoperite de Granturile SEE și din Norvegia sunt relevante pentru regiunile carbonifere aflate în tranziție:

1. Inovare, cercetare, educație și competitivitate
2. Incluziune socială, reducerea sărăciei și ocuparea tinerilor
3. Mediu, energie, schimbările climatice și economia cu emisii reduse de carbon
4. Cultura, societatea civilă, buna guvernare și drepturile fundamentale
5. Justiție și afaceri interne

Sunt eligibile proiecte cu mai mulți parteneri, partenerul principal fiind dintr-o „țară beneficiară”, de ex. România. Alte entități românești se pot alătura consorțiului, precum și parteneri din țările SEE, și în special Norvegia.

Programele sunt administrate cu implicarea [Ministerului Fondurilor Europene](#)⁵ din România. Sunt disponibile granturi pentru pregătirea propunerilor, în care ideea este de a implica un partener SEE în proiect.

Exemple de apeluri deschise (la 28 ianuarie 2020):

- „Eficiența energetică” și „Creșterea eficienței energetice pentru IMM-uri și ONG-uri”, care se închid la 31 martie 2020 cu o finanțare totală de 13 mil. EUR. Ratele de cofinanțare sunt stabilite conform normelor standard privind Ajutorul de Stat. Cererea de finanțare se trimite în limba engleză prin www.innovasjon Norge.no/roenergy

³ <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-section/secure-clean-and-efficient-energy>

⁴ <http://www.c-energy2020.eu/ncpmap/>

⁵ <https://eeagrants.org/countries/romania>

- În cadrul programului „Dialog Social - Muncă Decentă”, propunerile care vizează „îmbunătățirea dialogului social și cooperarea” și „facilitarea accesului la angajare” par relevante pentru Valea Jiului. Grantul este de până la 90%, o parte din proiecte fiind selectate pe principiul „valoarea adăugată”. 1,4 mil. EUR sunt disponibili. Termenul limită este 4 martie 2020 pentru aplicații prin www.innovasjon Norge.no/DecentWork

1.2.3 Banca Europeană pentru Investiții

Bugetul UE va fi utilizat pentru a garanta împrumuturi și pentru multe alte forme de instrumente financiare în cadrul programului „**Invest EU**”. UE a stabilit regulile pentru „Invest EU”, care vor fi gestionate de BEI (Banca Europeană pentru Investiții) în numele său. „Invest EU” este succesorul Planului Juncker, cunoscut și sub denumirea de Fondul European pentru Investiții Strategice (2014-2020).

Poate fi finanțată o mare varietate de investiții pro-clima și pro-creștere.

O parte din garanție va fi utilizată pentru susținerea împrumuturilor în viitorul program [Just Transition Mechanism](#)⁶.

„Invest EU” va oferi un singur punct de intrare, iar Hub-ul său consultativ îi va sprijini pe promotorii unui proiect care poate fi în „orice etapă a ciclului de viață”.

Utilizând propriul capital, BEI va „stabili un **Pachet de Tranziție Energetică** pentru a oferi un sprijin suplimentar acelor state membre sau regiuni cu un proces de tranziție mai provocator.” Sprijinul va permite „ca o excepție de la regula sa generală, [...] finanțarea a până la 75% din costul eligibil al tuturor proiectelor energetice.”

Mai multe detalii despre ambele instrumente financiare vor apărea mai târziu în 2020, atunci când va fi decis bugetul UE pentru 2021-2027.

1.2.4 Interreg Programul Transnațional al Dunării

Programul „finanțează proiecte pentru dezvoltarea și implementarea practică a politicilor cadru, instrumentelor și serviciilor și investițiilor pilot concrete la scară mică”.

Fondurile programului sunt încadrate în 10 Obiective Specifice, grupate în [4 priorități](#)⁷. Aproximativ jumătate sunt relevante pentru regiuni precum Valea Jiului. [Aici](#)⁸ sunt prezentate exemple de proiecte.

85% din costuri sunt rambursate.

Cererile de finanțare se depun în baza unui apel anual de propuneri de proiecte, lansat de obicei în primul trimestru, fiind evaluate în doi pași. Termenul limită de transmitere pentru fiecare pas este de 6 sau 7 săptămâni, cel de-al doilea pas urmând la jumătate de an după primul.

Pentru apelul în curs (a III-a etapă), sunt disponibile 60 de mil. EUR, 61 de propuneri de proiecte fiind transmise pentru a II-a etapă a apelului.

Toate proiectele au nevoie de un consorțiu format din minim 3 parteneri din 3 țări diferite, riverane Dunării, partenerul principal - coordonator fiind dintr-un stat membru. Societățile comerciale private generatoare de profit nu pot fi parteneri principali.

Viziunea strategică a programului este de „integrare a politicilor” sub nivelul UE (fără dublarea eforturilor de integrare a politicilor la nivelul UE, de exemplu, TEN-T) și peste nivelul național în domenii specifice de acțiune. Proiectele transnaționale ar trebui să influențeze politicile naționale / regionale / locale („factorul politic”).

Sursa: www.interreg-danube.eu/uploads/media/default/00/01/08/a9e4aac01e011b947d260cb6ba467b74f1728d51.pdf

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0021&from=EN#page=23>

⁷ <http://www.interreg-danube.eu/about-dtp/programme-priorities>

⁸ <http://www.interreg-danube.eu/uploads/media/default/0001/21/1284e6e987bf75d6057c23ee2896777064c96a8b.pdf>

Spre deosebire de apelurile Horizon 2020 pentru propuneri (dar în comun cu Fondurile pentru Politica de Coeziune), nu există o pre-finanțare: consorțiul este rambursat pentru activitatea sa, pe măsură ce este realizată.

1.3. Surse viitoare de finanțare

1.3.1 Just Transition Fund (Fondul pentru o Tranziție Justă) - stimulează România să cheltuiască în regiunile carbonifere

La 14 ianuarie 2020, Comisia Europeană a propus un Fond de Tranziție Justă de 7,5 miliarde EUR. O estimare neoficială sugerează că, în conformitate cu planificarea, teritoriile românești (definite la nivelul NUTS 3 sau mai mici) vor împărți 757 mil. €. Autoritățile din regiune și guvernul național trebuie să pregătească „planuri de tranziție teritoriale juste”. Guvernul național trebuie să fie de acord să pună deoparte banii din FEDR, FSE+ sau din Fondul de Coeziune pentru cofinanțarea planului, precum și fonduri naționale.

Fondul poate sprijini „investiții în tehnologii și infrastructuri pentru energie curată la prețuri accesibile, în reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, eficiență energetică și energie regenerabilă”, start-up-uri, IMM-uri, redarea în circuit a terenurilor, recalificarea forței de muncă și asistență tehnică.

Legislația primară de înființare a fondului va fi adoptată în 2020, fondul devenind operațional la jumătatea anului 2021 (presupunere optimistă).

1.3.2 Fondul pentru Inovare

Fondul pentru inovare⁹ este unul dintre cele mai ample programe de finanțare din lume destinat dezvoltării la nivel demonstrativ a tehnologiilor inovatoare cu emisii reduse de carbon. Potrivit documentului de lucru al CE SWD (2019) 85 final, Directiva ETS UE a instituit Fondul pentru inovare („FI”) pentru a sprijini tehnologiile inovatoare cu emisii reduse de carbon, proiectele demonstrative din industria energofagă, energia regenerabilă, stocarea energiei, captare, utilizare (CCU) sau stocare carbonului (CCS). FI face parte dintr-un context mai larg al instrumentelor de finanțare naționale și ale UE, dintre care multe includ tehnologiile cu emisii reduse de carbon ca domeniu prioritar:

- FI va veni în completarea eforturilor de cercetare și inovare ale UE, finanțate în prezent prin programul Orizont 2020 și în următorul cadru financiar multianual (CFM), prin intermediul programului Horizon Europe. Scopul FI ar fi acela de a transfera pe piață / comercializa și de a nu lăsa în „valea morții” tehnologiile eligibile, pe care Horizon 2020 și Horizon Europe le susțin;
- FI completează, de asemenea, instrumentele de finanțare ale UE care catalizează investițiile în tehnologii și infrastructuri cu emisii reduse de carbon, disponibile pentru piață, cum ar fi InvestEU, Connecting Europe Facility (CEF), programul LIFE, Fondul de Modernizare (înființat prin Directiva EU ETS revizuită și finanțat din veniturile EU ETS) și FC - Fondurile de coeziune.

EU ETS furnizează venituri pentru FI din licitarea a 450 de milioane de certificate alocate din 2020 până în 2030, precum și din orice fonduri neutilizate din fostul program NER300. Bugetul FI poate ajunge la cca. 10 miliarde de euro, în funcție de prețul certificatelor de CO₂.

Apelurile de propuneri de proiecte se derulează în două faze, iar Comisia își propune să lanseze primul apel în anul 2020, urmat de apeluri regulate până în 2030. FI va acoperi până la 60% din costurile de inovare, cu investiția suplimentară și cele de exploatare, în conformitate cu Articolul 10a(8) din Directiva 2003/87/CE.

⁹ https://ec.europa.eu/clima/policies/innovation-fund_ro

1.3.3 Fondul de Modernizare

Conform estimărilor noastre, granturi în valoare totală de aproximativ 4 miliarde EUR vor fi disponibile în România în perioada 2021-2030 în cadrul unui sistem cunoscut sub denumirea (Schema de Comercializare a Certificatelor de Emisii de gaze cu efect de seră) "Fondul de Modernizare".

Cel puțin 70% din investiții trebuie să vizeze:

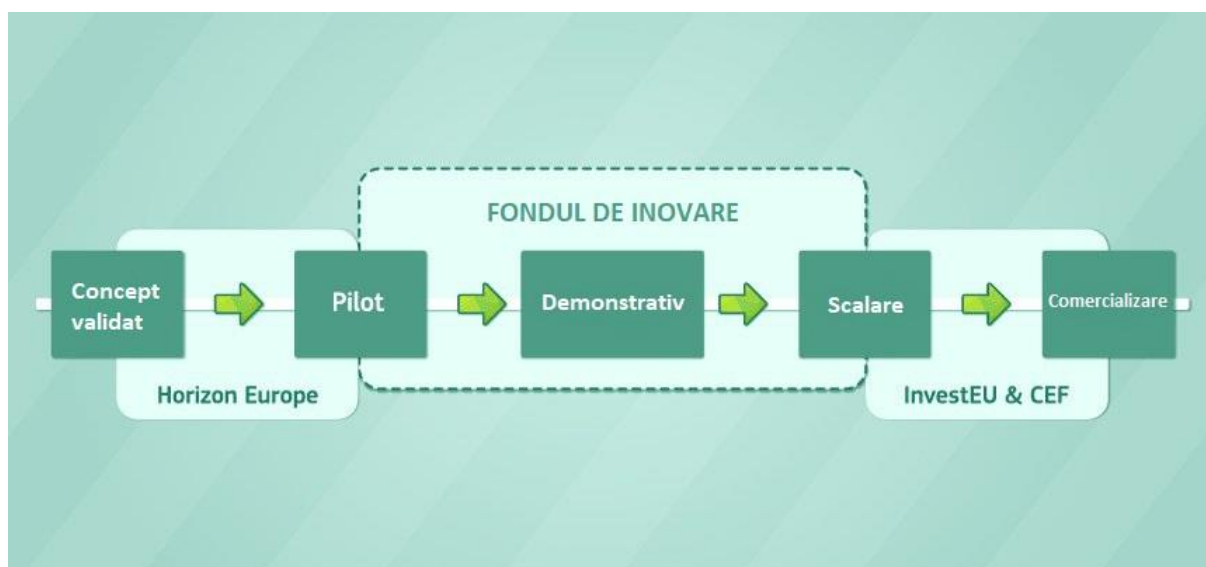
- Modernizarea sistemelor energetice
- Îmbunătățirea eficienței energetice
- Tranziția justă în regiunile dependente de carbon.

A se vedea paragraful 2 al articolului 10d din legislație: <https://tinyurl.com/rk84maj>

Până la 100% din costurile relevante pot fi acoperite (respectiv diferența de costuri între instalația nouă și cea veche).

Calendar:

- Primul ghid – forma preliminară privind regulile de implementare a Fondului de Modernizare, discutat cu statele membre - în trimestrul IV, 2019
- Adoptarea preconizată în trimestrul I sau II, 2020, cu primele apeluri pentru propuneri de proiecte - pentru toamna anului 2021

Sursa: https://ec.europa.eu/clima/policies/innovation-fund_ro

2. Informații suplimentare

Pagina de web a Convenției Primarilor conține un ghid online util pentru multe alte oportunități de finanțare accesați Ghidul de finanțare interactiv: www.conventiaprimarilor.eu/support-mainmenu-ro/financing-ro.html

Anexă – exemple de proiecte

Programul Operațional Regional / Axa prioritară 3 / Prioritatea investițională 1 „Sprijinirea eficienței energetice, a gestionării inteligente a energiei și a utilizării de energie regenerabilă în infrastructurile publice (clădiri rezidențiale, clădiri publice și sisteme de iluminat public, în special cele cu consum ridicat de energie)” acoperă costurile în următoarele domenii de interes:

- Eficiența energetică a clădirilor publice:
 - Îmbunătățirea izolației termice a clădirilor (pereți exteriori, ferestre, tâmplărie, acoperiș, subsol), rame și acoperișuri, inclusiv măsuri pentru consolidarea clădirii;
 - Recondiționarea și modernizarea instalațiilor pentru generarea și transportul agentului termic, a apei calde menajere și a sistemelor de ventilație și climatizare, inclusiv sisteme de răcire pasivă, precum și achiziționarea și instalarea echipamentelor aferente și conectarea la sisteme de încălzire centralizate, după caz;
 - Utilizarea surselor energetice regenerabile pentru a furniza energia termică necesară pentru încălzire și apă caldă menajeră;
 - Implementarea sistemelor de gestionare (management) a energiei (ex. achiziționarea și instalarea sistemelor inteligente de contorizare pentru monitorizarea și gestionarea energiei electrice);
 - Înlocuirea lămpilor fluorescente și incandescente cu corpuri de iluminat cu eficiență energetică ridicată și durată de viață lungă;
 - Orice alte activități care duc la îndeplinirea obiectivelor proiectului (înlocuirea ascensoarelor și a circuitelor electrice - scări, subsol, lucrări de demontare a instalațiilor și echipamentelor instalate, lucrări de reparații la fațade etc.);
 - Implementarea strategiilor de eficiență energetică (ex. strategii de reducere a emisiilor de CO₂) care au proiecte implementate prin POR 2014 – 2020.

- Eficiența energetică a clădirilor rezidențiale:
 - Îmbunătățirea izolației termice și a impermeabilizării clădirii (pereți exteriori, ferestre, tâmplărie, acoperiș, podeaua pardoselilor), rame și învelitori, inclusiv măsuri de armare;
 - Reabilitarea și modernizarea sistemului de distribuție a agentului termic - încălzire și apă caldă pentru consum, parte comună a clădirilor tip bloc de apartamente, inclusiv instalarea de supape cu cap termostatic etc.;
 - Modernizarea sistemului de încălzire: repararea / înlocuirea unității termice a blocului / scării; achiziționarea și instalarea sistemelor alternative de producere a energiei din surse regenerabile - panouri termice solare, panouri electrice (fotovoltaice) solare, pompe de căldură și / sau centrale termice cu biomasă etc.;
 - Înlocuirea lămpilor fluorescente și incandescente în spațiile comune cu corpuri de iluminat cu eficiență energetică ridicată și durată de viață lungă;
 - Implementarea sistemelor de management pentru operarea consumului de energie: achiziționarea și instalarea sistemelor inteligente de contorizare pentru monitorizarea și gestionarea energiei electrice;
 - Orice alte activități care conduc la atingerea obiectivelor proiectului (înlocuirea ascensoarelor și a circuitelor electrice din părțile comune - scări, subsol, lucrări de demontare a instalațiilor și echipamentelor instalate, lucrări de reparații a fațadelor etc.);
 - Implementarea strategiilor de eficiență energetică (ex. strategii de reducere a emisiilor de CO₂) care au proiecte implementate prin POR 2014 – 2020.

- Investiții în iluminatul public:
 - Înlocuirea sistemelor de iluminat public cu iluminare incandescentă prin utilizarea lămpilor cu eficiență energetică ridicată, durată de viață lungă și asigurarea confortului adecvat (ex. LED), inclusiv prin reabilitarea instalațiilor electrice - stâlpi, grile etc.;
 - Achiziționarea / instalarea sistemelor de control de la distanță pentru iluminatul public;
 - Extinderea / reabilitarea sistemului de iluminat public în localitățile urbane;
 - Utilizarea surselor energetice regenerabile (ex. panouri fotovoltaice, etc.);
 - Orice alte activități care conduc la atingerea obiectivelor proiectului;
 - Implementarea strategiilor de eficiență energetică (ex. strategii de reducere a emisiilor de CO₂) care au proiecte implementate prin POR 2014 – 2020.